

La setmana que ve:
Camille Claudel:
els límits d'un
mateix

Estils

HISTORIA I TEOLOGIA DE LA REFORMA
Els escrits del professor Joan Busquets recollits en aquest llibre representen un excel·lent resum de la història i teologia de la Reforma obrada per Martí Luter.

Rachid Benzine: sortir del fanatisme

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Al escenari, una actriu jove i un home de mitjana edat, asseguts l'un al costat de l'altre, mirant al públic. El teatre és un humil centre social de Wattrelos, ciutat francesa delimitada per la frontera amb Bèlgica, que forma part de la perifèria de Lilla. Porten dies representant l'obra, en especial entre els instituts de la zona. Aquest vespre, el públic omple la sala: gent de Wattrelos, humil ciutat castigada per l'atur. L'home que parla no és actor, sinó el mateix autor de l'obra: Rachid Benzine. Se'l reconeix fàcilment perquè és un personatge mediàtic, acostumat des de fa anys a intervenir sempre que pot en els debats francesos sobre islam, terrorisme, convivència. Infatigable.

L'obra és senzilla, colpidora: *Lettre à Nour* és una sèrie de cartes que s'intercanvien un pare i la seva filla. Un diàleg en la distància, ella a Faluja, ell en algun lloc indeterminat; ella entregant la seva vida per una causa que creu justa, ell greument consternat quan veu que aquella causa no només no encaixa amb els seus valors vitals, sinó que amb el pas del temps la mateixa causa és només una mascarada que amaga terror i fanatisme... L'obra és una adaptació teatral del llibre *Nour, pourquoi n'ai-je rien vu venir?* (Seuil), que Benzine va començar a escriure arran dels atemptats de París del 2015. "Per què hi ha joves, homes i dones, que decideixen anar a un país en guerra i matar en nom d'un Déu que també és el meu? Aquesta és una pregunta obsessiva, recurrent, que no em deixava en pau. Així que vaig posar-me a imaginar aquest diàleg difícil, potser impossible, entre un pare i la seva filla", explica l'escriptor, que és també un dels islamòlegs més destacats i implicats en el diàleg interreligiós de l'Europa actual. Catorze cartes entre un pare, com el mateix autor, professor universitari, musulmà practicant, que viu la seva religió com un missatge d'obertura i de respecte als altres i la seva filla que marxa a l'Irak acompanyant l'home amb qui s'acaba de casar per entrar a les files del Daïch. No és un diàleg fàcil, però a mesura que succeeix l'obra anem veient com les conviccions de la jove

Filòsof i activista, busca la manera més efectiva de fer arribar als joves musulmans un missatge crític i compromès amb la societat

Escl atemptats de París al 2015 són el punt de partida de l'última obra de Benzine. GETTY

Activista
El filòsof treballa amb joves per alertar-los del perill del fonamentalisme

Crítics
No és una figura còmoda eper a cer sector de l'islam i de la societat

es veuen contradites per una realitat dura, on aquella mitificació de la rebel·lia juvenil i el compromís amb una societat més justa s'enSORREN per la mesquinesa i la sequedat d'ànima dels combatents del Daïch.

Quan acaba l'obra, puja a l'escenari una mare d'aquella mateixa regió que explica el seu impactant testimoni: la seva filla va fer el mateix que la protagonista de l'obra. Teatre que deixa de ser teatre, que

busca sacsejar consciències i trencar amb un cert atractiu romàntic del jove necessitat d'utopies. Rachid Benzine no es cansa de parlar-ne a les escoles, entre les famílies, a qualsevol lloc. De fet, des de principis de maig la mateixa obra s'està representant a diverses ciutats del Marroc, on també s'està traduint al dària per anar als pobles i arribar als joves i nens. Tot esforç és poc per combatre la propaganda d'una lluita que es ven noble, però que amaga un nihilisme sense fi.

"Cal trobar altres formes d'arribar a la gent, més enllà del món intel·lectual o acadèmic, i la ficció és una bona manera, ja que ens permet aliar el pensament amb l'emoció i fa que moltes persones s'hi puguin identificar", explica Benzine, que afegeix: "Si no canviem l'imaginari, res canviarà. Per això no només vaig analitzar el pensament dels terroristes, també vaig anar a les presons per escoltar els testimonis dels que havien tornat de Síria, empès per aquesta necessitat d'entendre.

També va ser molt important trobar-me amb famílies de joves que s'havien incorporat a aquesta organització terrorista, testimonis de vastats pel dolor, la incomprensió i la culpabilitat".

Pensament i acció

Aquest és el seu característic: buscar l'equilibri entre un pensament elaborat i refinat, exigent erudit, i una trobada amb la gen comunicativa, empàtica, especialment en l'àmbit juvenil. Com a prova d'això, per exemple, i a més de teatre, són fonamentals per al públic francòfon llibres seus com *1 Coran expliqué aux jeunes* (Seuil) on divulga tota la seva recerca hermenèutica de l'Alcorà amb un lleuguer clar i entenedor adreçat a joves, o les obres coescrites amb referents d'altres religions precisament per defensar el valor del diàleg i la possibilitat d'entendre's –co publicats amb el capellà catòlic Christian Delorme (*La République l'Église et l'Islam: une révolution française*) o amb la rabina jueva Delphine Horviller (*Des mille - une façons d'être juif ou musulman*)-. Llibres que ha anat publicant en els últims cinc anys i que s'afegeixen a la seva carrera com islamòleg, on destaca el llibre *Les nouveaux penseurs de l'Islam* (Albi Michel, 2004), on recull el pensament de diversos autors clau –co Soroush, Arkoun, Fazlur Rahman Farid Esack–, sovint amenaçats i mort i exiliats precisament per implicar-se a reconstruir, d'una manera crítica, el pensament religiós musulmà, on el context històric, la interpretació i la desconfiança institucional són imprescindibles per pensar un islam més enllà de la caricatura identitària o d'una arr manipulada.

Infatigable

Actualment, no només sensibilitat els joves sobre els perills de la propaganda revolucionària del Daïch Benzine està present a molts fronts: convençut que la manera de respondre a la violència s'ha de fer de la paraula, la crítica i el compromís seriós, més enllà del victimisme en què sovint es cau. I, precisament per això, també rep cops de tots costons: no és una figura còmoda per cert sector de l'islam intel·lectualment mandrós i còmodament instal·lat en una ficció feta a mida a qual han denominat "tradicció Tampoc és una figura amable per tots aquells sectors de la societat que veuen l'islam com l'Amenac (amb majúscula) i que dia i nit ho repeteixen allà on poden. Sovint senbla que hi hagi diversos Rachid Benzine que es reparteixin les tasques d'una manera coordinada i impecable. O potser és que ens calen moltes persones com ell i, mentrestant, li multipliquen els fronts... —